

Borrachera de poder

L'ivresse du pouvoir, Claude Chabrol (2006)

El cobrament de comissions il·legals esquitxa les altes finances i la política. Una jutgessa decideix arribar fins al final en les seves investigacions encara que la seva vida privada se'n ressentí

Un vellet «charmand»

Després d'un trist estiu en què hem perdut els mestres Bergman i Antonioni, aquesta tardor ens caldrà pregar per mantenir la bona salut i el ritme de treball de Claude Chabrol; un dels últims vellets venerables de la Nouvelle Vague que, en aquest cas, ens torna a oferir la possibilitat de recuperar els seus impecables duets amb Isabelle Huppert.

L'adjectiu «charmand», encantador, ullprenedor, encisador, sembla una ironia quan s'utilitza com a cognom de la temible jutgessa Jeanne Chardman-Killman, que encarna Isabelle Huppert. Escau, però, totalment al director Claude Chabrol quan es passeja pels festivals de cinema com un tendre avi; en realitat, és una autèntica guineu amb un desenvolupat sentit de l'olfacte per rodar temes escabrosos, donant-los una orientació totalment diferent que sempre ens acaba sorprenent.

De què parlem quan parlem de l'escàndol d'Elf?

El punt d'arrancada de *L'ivresse du pouvoir* (*L'embriaguesa de poder*) és un escàndol ocorregut a França a mitjans dels noranta que implicava polítics i alts càrrecs de la companyia Elf; un escàndol pel cobrament de comissions il·legals, tràfic d'influències, suborns i tota mena de pràctiques que són moneda corrent en determinats estrats de la nostra societat. L'escàndol va airejar unes pràctiques que en les altes esferes són conegudes i acceptades, però que només es divulguen quan interessa que algú caigui o bé per espantar-lo suficientment.

Una jutgessa d'instrucció que ens recorda força a un jutge patri, que no en direm el nom, decideix prendre la justícia per la seva mà, cosa que el sistema, d'entrada, li permet. A partir d'aquí, el mestre Chabrol ens dona tota una lliçó del que representa jugar fort i sense treva dins de certes esferes de poder.

Aquesta és la història, però no és el que el director ens vol transmetre, només és una excusa per parlar-nos de l'ambigüitat moral que s'amaga darrere el teatre de les aparences, perquè no hem d'oblidar que Chabrol treballa amb un bisturí molt precís i ben esmolat amb l'objectiu d'arribar fins a l'origen de la metastasi per fer-nos qüestionar sobre qui està realment «embriagat de poder».

Hauria estat molt més fàcil començar a furgar en els mecanismes de control en les altes esferes i airejar la brutícia que s'hi troba; és a dir, intentar aprofundir fins on la corrupció és inherent al sistema i també funcional, però, en lloc d'això, prefereix i dibuixa un personatge del que se'ns explica que va començar com a dona de fer feines, en la casa del que després va ser el seu marit, i que encara segueix amb la mateixa tasca: dedicada a la neteja, però, això sí, d'altres brutícies més consistents i incrustades en el moll de l'ós de la nostra societat. Des del principi de la investigació, la jutgessa, Jeanne

Charmand-Killmant, és una dona que s'investeix de poder i aquest poder creix cada cop que el director ens mostra un cara a cara amb un dels implicats en el cas. Es permet, fins i tot, petites crueltats: no deixar-los fumar quan ella ho fa tan bon punt surten del seu despatx o tenir-los en presó preventiva, quan sap que això pot minar la moral d'uns encausats acostumats al luxe i a la bona vida. Al mateix temps, juga un doble joc amb el talp –doble agen– que li passa informació, deixant-se seduir per obtenir una suposada informació confidencial, que prèviament dosifiquen els que mouen els fils de la trama.

Aquesta embriaguesa de poder, que va sentint la jutgessa, es veu reforçada per l'alta magistratura que la «deixa fer» i que la promociona com a mesura per comprar-la. Mai arribem a saber si el que pesa més en l'objectiu de la Charmand és el que realment arriba a saber –que no deixa de semblar-nos informació poc rellevant i desfilagarçada- o bé sentir-se cada cop millor en el seu paper de dona poderosa.

Paral·lelament, anem observant com Chabrol retrata la desintegració d'un matrimoni burgès, com ja ha fet altres vegades, i la duresa amb què la jutgessa tracta el seu marit. Tot i així, també deixa aparèixer un costat feble de la mateixa dona que comença a sentir el pes del poder que exerceix. S'albira la contradicció entre l'embriaguesa que experimenta i el pes que ha de suportar.

Aquesta ambigüitat és el que Chabrol aconsegueix transmetre amb el mestratge que ens té acostumats i més quan el propi director admet que, amb els anys, està depurant les formes per arribar al que és essencial.

Fitxa tècnica

Tècnics

Director: Joel Coen

Productor: Ethan Coen

Guió: Ethan Coen i Joel Coen

Muntatge: Roderick Jaynes, Don

Wiegmann i Don Wiegmann

Fotografia: Barry Sonnenfeld

Vestuari: Sara Medina-Pape

Música: Carter Burwell

Efectes especials: Loren Bivens

Companyia productora: Electric

Pictures i Polygram Filmed

Entertainment

Nacionalitat: Estats Units

Durada: 89 minuts

Actors

John Getz: Ray

Frances McDormand: Abby

Dan Hedaya: Julian Marty

M. Emmet Walsh: detectiu Visser

Samm-Art Williams: Meurice

Deborah Newmann: Debra

Raquel Gavia: mestressa

Van Brooks: l'oncle de Lubbock

Senyor Marco: Garcia

William Creamer: el vell Cracker

Loren Bivens: presentador del club

d'*striptease*

Filmografia

2005

La dama de honor

2002

La flor del mal

1998

En el corazón de la mentira

1997

No va más

1995

La ceremonia

1995

El infierno

1990

Dias tranquilos en Clichy

1989

Dr. M